

eas latrici restituas, quod si restitueris, nil ei præsentes litteræ suffragentur. Datum N. die mensis... anno... »

528. Hæ litteræ ad imitationem sacræ pœnitentiariæ claudi et inscribi possunt vel doctori in theologia, vel jure canonico, vel confessario alicui ex approbatis in diœcesi, juxta arbitrium episcopi; qui utrique pro consolatione pœnitentium facit, si, uti potest, suæ dispensationis litteras simpliciter inscribit: « Discreto viro confessario ex approbatis in nostra diœcesi per latricem præsensentium ad infra scripta specialiter eligendo; » cum enim doctores confessarii, qui litteras exequi possent, ac velent, rari sint, et difficulter haberi possint, bonum utique erit, si per inscriptionem cuius confessario approbato pro libitu pœnitentis eligendo detur commissio dispensandi; prout etiam, si petatur, facere solet sacra pœnitentiaria per dicta n. 427.

529. *Ille, ad quem in specie dirigitur litteræ, non potest illas exequi, nisi a pœnitente specialiter eligatur.* — Porro, licet litteræ dispensationis episcopalis pro solo foro conscientie alicui comperto, vel involucre incluse, et clausæ ad illud v. g. confessarium, vel parochum, qui scribit pro pœnitente, et dispensationem procurat, dirigi possint, et debeant (cum pœnitens utpote occultus existens ignoratur) tamen talis confessarius eas aperire, et exequi non potest, nisi ad id a pœnitente specialiter eligatur; unde debet illas clausulas consignare oratrici vel oratori et eundem instruere, esse modo in potestate, et arbitrio illius, qualem confessarium pro executione eligere velit.

530. *Executor dispensationis episcopalis pro foro interno quis esse possit?* — Quæritur VIII. Quis possit esse executor litterarum episcopalis dispensationis pro solo foro interno? Et quomodo in praxi illas exequi debeat? Resp. I. Desumendum esse ex inscriptione litterarum, quis possit esse executor. Si enim inscriptio fit ad doctorem in theologia, vel jure canonico; nullus alius quam verus talis doctor ad exequendum eligi potest per dicta supra a n. 441. Si vero inscribuntur confessario ex approbatis in genere, potest quivis confessarius in diœcesi approbatus illas exequi, si ab oratore, vel oratrice ad id specialiter eligatur, juxta dicta superius.

531. *Et quomodo in praxi exequi debeat?*

— Resp. II. Executor litterarum dispensationis episcopalis pro solo foro interno, debet eodem modo, quo executor litterarum dispensationis a sacra pœnitentiaria emanatarum, in executione se habere, et easdem clausulas observare juxta dicta a n. 441. Debet insuper observare clausulas in litteris dispensationis episcopalis specialiter apponi solitas, præsertim circa quatuor n. 508, positas conditiones. Cum enim una illarum deficiente episcopus dispensare non valeat, litteræ executioni mandari minime possunt, si reperiatur, unam illarum non adesse, excepto casu extraordinario, quoad conditionem de matrimonio jam contracto. (ADNOTATIO CV.)

§ XI.

DE POTESTATE DISPENSANDI SUPER IMPEDIMENTIS MATRIMONII COMPETENTE REGULARIBUS VI PRIVILEGIORUM.

532. *De privilegiis. Remissive.* — Cum, uti ex Rubricæ § palet, in præsentem indagare intendamus, an? et qualia habeant religiosi privilegia dispensandi super impedimentis matrimonii, necesse est, breviter saltem præmittere aliqua de revocatione privilegiorum, ut cognosci valeat, an privilegia, quæ ad propositum in præsentem adducentur, sint revocata, vel non. Exactionem autem hujus, sicut et totius materie de privilegiis doctrinam damus lib. V, tit. XXXIII, de *Privilegiis et Excessibus Privileg.*

533. *Duæ sunt generales revocationes privilegiorum. Una est, qua pontifices revocarunt omnia vivæ vocis oracula.* — Notandum itaque primo, duas celeberrimas, et generales extare revocationes privilegiorum, quarum una facta est per Gregorium XV, in constitutione romanus pontifex in specula militantis Ecclesiæ: quæ inter illius constitutiones est 27. apud Cherub. tom. III, et Urbanum VIII. Alias felicitis recordationis, quæ est 121, inter constitutiones dicti Papæ apud Cherub.

534. *Altera facta est a concilio Tridentino sess. 25, cap. xxii, de Regul.* ubi regularium privilegia, decretis dictæ sessionis adversantia, fuere revocata illis verbis: « Hæc omnia et singula in superioribus decretis contenta observari, sancta synodus præcipit in omnibus cœnobiis, ac monasteriis, colle-

giis, ac domibus quorumcunque monachorum, ac regularium, necnon quarumcunque sanctimonialium virginum, ac viduarum, etiamsi illæ sub gubernio militiarum, etiam Hierosolymitanæ vivant, et quocunque nomine appellentur, sub quacunque regula, vel constitutionibus, et sub custodia, vel gubernatione, vel quavis subjectione, aut annexione, vel dependentia cujuscunque ordinis, mendicantium, vel non mendicantium, vel aliorum regularium monachorum, aut canonicorum quorumcunque non obstantibus eorum omnium, et singulorum privilegiis sub quibuscunque formulis verborum conceptis, ac mare magnum appellatis, etiam in fundatione obtentis, necnon constitutionibus, et regulis etiam juratis, atque majori intelligenda ponemus duo specialia etiam immemorabilibus vel præscriptionibus, etiam immemorabilibus, etc. » Pro quorum majori intelligentia ponemus duo specialia quæsitæ.

535. *Per pontifices omnia et sola vivæ vocis oracula sunt revocata.* — Quæritur igitur I. Quænam regularium privilegia revocata sint a summis pontificibus Gregorio XV, et Urbano VIII, per allegatas bullas. Quænam item per concilium Tridentinum? Resp. I. per præfatos pontifices omnia et sola privilegia vivæ vocis oracula, quibuscunque sive sæcularibus, sive regularibus concessa, fuere revocata. Patet aperte ex clarissimo præfatarum Bullarum textu, uti videre est in ipsis bullis citatis, quas per extensum habet Hyacinthus Donatus, tom. I, tract. 16, q. 1, et Cherub., loc. cit.

536. *Non item privilegiata bullata.* — Inferitur, non obstantibus præfatis revocationibus, valere adhuc omnia et singula privilegia per bullas concessa, exceptis illis, quæ revocata sunt a concil. Trident. juxta dicenda num. seq.

537. *Quænam sint revocata a concilio Tridentino.* — Resp. II. Certum est, per concilium Tridentinum revocata esse regularium privilegia etiam bullata, quæ adversantur decretis ejusdem positus in sessione 25, de Regularibus. Unanimis, patetque clare ex textu supra n. 534. allegato; qui, si non de omnibus concilio præfato contrariis, saltem de contrariis sess. 25, de Regularibus necessario intelligi debet.

Num autem per allegatam revocationis clausulam generalem revocata sint etiam omnia privilegia præcedentibus sessionibus,

et earum decretis contraria, dicemus infra lib. V, tit. XXXIII, de *Privilegiis, et excessibus privilegiatorum.*

538. *Regulares mendicantes in privilegiis possunt dispensare super quovis impedimento voti non reservati.* — Quæritur II. An? et qualia habeant regulares præsertim mendicantes privilegia dispensandi super impedimentis matrimonii? Resp. I. Possunt regulares mendicantes super quovis impedimento matrimonium impedimento voti dispensare, quando votum non est unum ex quinque specialiter reservatis Papæ; caret controversia; patetque ex dictis lib. III, tit. XXXIV, n. 39. ubi dictum et probatum est, posse regulares mendicantes dispensare in quovis voto, specialiter non reservato summo pontifici. Vide ibidem, ne superflua fiat repetitio.

539. *Recensentur talia vota.* — Pro brevi tamen recapitulatione hic inferitur, posse regulares dispensare super impedimento voti I. Suscipiendi ordinem. II. Castitatis non perpetuæ. III. Etiam perpetuæ sed pœnalis. IV. Vei conditionati. V. Vel ex metu emissi. VI. Vel urgente necessitate. VII. Non nubendi, etc., de quibus plura vide cit., lib. III, tit. XXXIV.

540. *Regulares non habent privilegium dispensandi super omnibus impedimentis, super quibus jure ordinario possunt episcopi.* — Resp. II. Quamvis non desint docentes, posse regulares mendicantes dispensare super quovis tam dirimente, quam impediendo matrimonii impedimento, super quo juxta dicta § 1, n. 15, et § 2, per totum, de jure ordinario dispensare potest episcopus, tamen hæc doctrina omnino periculosa, et nullatenus practicanda, utpote omnino improbabili videtur, ut bene etiam advertit Gobath, in *Theolog. experiment.*, tract. 9, n. 721. Ratio est; quia hæc potestas mendicantibus nec ex jure, nec ex privilegio, consequenter nullo modo competit. Non ex jure, ut omnes fatentur. Non ex privilegio, quia nullum allegari potest; prout etiam adversarii nullum allegant.

541. Nec valet argumentum, quo uti videntur adversarii: possunt mendicantes dispensare super quovis voto, super quo jure ordinario possunt episcopi per dicta lib. III, tit. XXXIV, num. 39. ergo etiam possunt dispensare super impedimentis, super quibus jure ordinario possunt episcopi. Negatur enim consequentia et paritas. Dis-

paritas est; quod potestatem dispensandi super votis, super quibus possunt episcopi dispensare jure ordinario, habeant ex specialibus et expressis privilegiis per plures pontifices concessis, uti videre est cit., tit. XXXIV, n. 39. non item potestatem dispensandi super impedimentis matrimonii.

542. *Possunt tamen post contractum matrimonium dispensare pro foro interno super occulto impedimento affinitatis etiam in primo gradu.* — Resp. III. Possunt regulares per totum orbem existentes post matrimonium sive bona sive mala fide jam contractum pro foro interno dispensare super occulto dirimente matrimonii impedimento affinitatis, etiam in primo gradu, et prolem inde susceptam legitimam declarare, quamvis hac potestate passim uti non expedit, nisi in casibus, et cum cautelis infra allegandis. Prima pars conclusionis multos, eosque graves adversarios habet, hinc aliquantum uberius eam deducere, et solvendo adversariorum fundamenta illam stabilire oportet, praesertim quia ejus discussio pro praxi scitu summe utilis et necessaria videtur. Eam autem expresse docent Richardus Roffensis episcopus, ab omnibus etiam adversariis proclamatus et laudatus vir celeberrimae doctrinae et sanctitatis ab Henrico VIII, Angliae rege, in odium fidei catholicae occisus, consequenter martyr, in suo libello *de Causa matrimonii regis Angliae*. Chassaing, *de Privileg. Regular.*, tract. 3, cap. v, proposit. 3; Veracrux, 2, part. *Speculi aurei*. 27. §. *Et hoc confirmatur expresse*, et alii contra communio aliorum.

543. *Probatur ex privilegio Leonis X.* — Probatur itaque haec prima pars conclusionis unico, eoque efficaci argumento: Possunt regulares mendicantes super memorato impedimento dispensare, quando ita dispensandi expressum et clarum, nunquam revocatum habent privilegium bullatum pontificium; atqui habent tale privilegium: ergo. Major est certa. Minor probatur: patribus augustinianis per totum mundum existentibus Leo X, clarissimum, idque bullatum concessit privilegium: « quod cum his, qui in primo affinitatis gradu scienter, aut ignoranter contraxerunt, modo notorium id non fuerit, neque in iudicium productum, dispensare valeant, ut de novo contrahant, et in eodem contracto matrimonio remaneant, prole etiam legitima. » Ita tenor privilegii, uti patet ex bulla Leonis.

544. Hoc privilegium in terminis etiam adducit doctissimus Rodriguez noster, t. III, quaest. regular. q. 2, art. 2, dicens, verum esse, quod Leo X, fratribus augustini ordinis concessit dictum privilegium per totum orbem christianum, quemadmodum in ejus bulla palam continetur (sunt formalia Rodriq., quae non protulisset, si bullam non vidisset, et legisset) addit, Roffensis episcopi testimonio certe credendum est propter ejus maximam sanctitatem, siquidem pro fide catholica gladiis impiorum occubuit. Licet dein idem privilegium ex alio capite impugnet, ut videbimus infra. Idipsum privilegium ex Veracrux adducit etiam Quintenadvenas singulari: Tract. 9, singulari 1, n. 1, addens ad fidem, Veracrux utpote augustiniano de privilegiis sui ordinis scribenti fides adhibenda videtur.

Idem privilegium allegat etiam Sanchez, lib. VIII, disp. 6, n. 18; Bassaens, Bonagrata, Pellizarius, in *Manuali Regular. Gobath*, in *Theolog. experiment.* tract. 9, num. 719, et alii communiter.

545. *Respondetur ad contraria Sanchez et Rodriguez.* — Verum plures ex num. praecedenti allegatis doctoribus dictum privilegium etiam impugnant, et quidem Rodriguez noster, et ex ipso Sanchez, lib. VIII, *de Matrim.* disp. 6, n. 28, dicunt, istud privilegium non esse in usu; vel, ut post Vega volunt, non esse universaliter, sed tantum pro aliquo casu concessum, non enim verosimile videtur, aiunt, pontificem tam universale privilegium regularibus concessisse, cum id episcopis non inveniatur concessum. Horum tamen doctorum opiniones et rationes plane non videntur praedjudicare memorato privilegio; nam contra illos pro privilegio militat, tum quod, uti bene observat Chassaing, loc. cit., non constat de non usu hujus privilegii, cum versetur tantum circa impedimenta occulta soli confessario et poenitenti nota, nullusque scire possit, an non plures confessarii dicto privilegio pro foro conscientiae usi fuerint. Tum quia, si (dato non concesso) dictum privilegium in usu non fuit, id provenit ex ignorantia ejusdem privilegii, quali non usu privilegia minime amittuntur juxta innocentium in c. *Accedentibus*. pr. *de Privileg.* Donatus, t. I, tract. 12, q. 6, n. 6, arg. 1. *His, qui usum fructum. ff. Quibus modis usus fructus amittitur.*

Nec obstat allegatum privilegium non competere episcopis: quia constat regulares

pluribus aliis etiam privilegiis gaudere, quibus caret episcopi, uti bene loc. cit. observat Chassaing.

546. *Solvitur impugnatio Henriquez et aliorum.* — Aliter dictum privilegium impugnat Henriquez, lib. XII, *de Matrim.*, cap. III, n. 3, dicens, illo privilegio plus non concedi, quam dispensare, ut incestuosus contrahat cum ana; aut ut licite debitum petat, non obstante incestu commisso post matrimonium; et ita docendi fundamentum habet; quia, inquit, hoc privilegium Leonis X, non reperitur apud illos, qui diligenter collegerunt mendicantium privilegia. Ex quo motivo etiam Quintenadvenas, Vega, et alii communiter adversantur eidem privilegio. Verum haec Henriquez opinio immediate repugnat tenori privilegii, utpote qui expresse sonat de impedimentis affinitatis ante matrimonium contracto, et de eodem matrimonio; uti legenti patet. Alterum fundamentum Henriquez ipsius opinionem totaliter destruit: si enim dictum Leonis privilegium nullibi invenitur (ut ipse cum nonnullis ait) quomodo ille, et ei adherentes interpretari possunt, illud sic vel sic esse intelligendum; « cum non entis non sint qualitates. »

547. Dein ad idem fundamentum etiam ab aliis productum respondetur, ex eo efficaciter inferri non posse, dictum privilegium non esse concessum, vel non extare. Nam contra est; tum quia, etsi non reperitur in illis privilegiorum collectoribus, quos ipsi legerunt, potest forsitan inveniri in aliis, quos ipsi non legerunt; nec enim quis dicere praesumeret, se omnes legisse. Tum quia expresse reperitur in citato Roffensi episcopo, sanctitate, et doctrina celeberrimo, quem mendacii, fraudis, levitatis, aut ignorantiae in tam gravi materia arguere, plane iniquum videtur. Reperitur etiam in Chassaing, et in desumentibus ex illo, Veracrux, aliisque adherentibus. Et quis dicere audebit, illum sanctitate et doctrina celeberrimum episcopum in re tanti momenti, utpote a qua valor pendet sacramenti matrimonii, bullatum privilegium absque sufficienti fundamento et notitia allegare, vel fingere, aut mentiri voluisse, qui pro veritate doctrinae christianae mortuus est, praesertim cum nulla appareat ratio eorum, cur non aequo habeatur fides tanto episcopo, eique adherentibus, quam aliis privatis doctoribus privilegia colloquentibus.

Nec enim refert, quod bulla, in qua dictum privilegium continetur, non facile amplius reperitur; quia bene esse potest, quod turbulentissimis temporibus, quibus rex Angliae in catholicos, ac praecipue in regulares saeviebat memorata bulla in Anglia forsitan asservata (nam ibi primitus allegabatur, et citabatur) una cum aliis catholicis monumentis perierit. Accedit, plura alia privilegia adhuc vigere, et pro authenticis haberi, etsi concessis bulla apud doctores non facile amplius inveniatur.

548. *Refutatur impugnatio Gobath.* — Sed ipse etiam Gobath, saepe dictum privilegium aliter impugnat in *Theolog. experiment.*, tract. 9, n. 720, dicens: « Nihilominus tamen existimo, esse verosimile, tale privilegium vel nunquam emanasse, vel si emanavit, non subsistere: fundamentum ipsius audiamus: Etenim ait, vel fuit duntaxat vivae vocis oraculo concessum, vel per bullam: si secundum, evolavit; cum nusquam reperitur; evolasse quis credat? si primum, probabilissime evanuit ob bullas Gregorii et Urbani. » Verum facilis est ad hoc responsio. Respondetur itaque, esse concessum privilegium per bullam, uti constat ex testimonio Roffensis, et Rodriq. loc. citatis. Nec refert, quod nusquam reperitur; neque ex hoc sequitur, eam evolasse, seu evanuisse. Nam contra est, tum quod diximus supra n. 547. Tum quia ex eo, quod charta, in qua tenor Bullae emanata continetur, periret, minime periret, seu evanescit, et evolat ipsum privilegium. Hinc si concedatur secundum membrum videlicet, quod aliquando per bullam sit concessum, male inferitur; ergo evolavit; sed potius inferendum; ergo adhuc valet, etiamsi nullibi amplius reperitur, praesertim quia teste ipso Gobath, et communi aliorum, bullata privilegia regularium non sunt revocata juxta dicta num. 535.

Ast pergit Gobath, ibidem dicendo: Attamen ob reverentiam erga illum sanctum episcopum, credo omnino esse datum, at non bullatum, consequenter de illo discurrendum sicut de caeteris sine bulla concessis privilegiis. Sane mirabile, ob reverentiam sancti episcopi omnino credit, privilegium esse datum, et non credit esse bullatum, cum tamen hoc aequo ac illud expresse testetur sanctus episcopus, et utique minorem non mereatur fidem testans de substantia, quam de accidenti.

549. *Stabilitur conclusio.* — Ex quibus omnibus cum aperte constet, viros doctrina et virtute celeberrimos, fideque dignissimos pro certo asserere, et testari, sæpe dictum privilegium per bullam Leonis X, revera fuisse concessum; rationes vero et fundamenta doctorum idem privilegium impugnantium apparentia, non autem efficacia, multo minus convincentia videantur, sufficienter probata videtur prima pars conclusionis n. 542, allegatæ, seu vera existentia quæstionati privilegii n. 543, allegati.

550. *Consultitur moderatus usus hujus privilegii, et utilis praxis.* — Resp. IV. Quamvis de hactenus quæstionato privilegio res ita se habeat, prout a n. 543, ostensum est; tamen consultum non est, ut regulares mendicantes ordinarie, vel passim illo etiam pro solo conscientie foro utantur, sed ad Pœnitentiarum; vel ad episcopum juxta dicta § I. pro dispensatione recurrant, « nisi periculum incontinentiæ, vel alia necessitas aliud suadeat. » Ratio est; quia quodcumque agitur de valore sacramenti (uti in præsentia, si enim, dato non concessio, privilegium non subsisteret, dispensatio nulla, ipsumque matrimonii sacramentum nullum foret et conjugati, gratiis sacramentalibus in conjugio tantopere necessariis destituti, in continuis fornicationibus saltem materialibus remaneret) consultum, et æquum est, semper, quantum possibile, via procedere securiori; adeo ut, licet etiam in materia valoris sacramenti possimus sequi doctrinam probabiliorum, minus tamen tutam, relicta minus probabili magis tuta (non enim tenemur eligere certam) tamen expediat sequi tutiorem; et subintret hic monitum apostolicum ad Corinth. 6: « Multa mihi licent, sed non omnia expediunt. »

551. *Causa et utilitas prolixioris discussionis circa hoc privilegium.* — Si quæras: Ad quid ergo opus fuit tam prolixè hoc privilegium deducere, si illo uti non expedit? vel ad quid juvat? Respondetur, juvare plurimum, et ideo operæ pretium omnino fuisse, supra positam doctrinam exactius, et paulo prolixius exhibere, eo quod per eam, si una cum annexa cautela observetur, in quovis casu quemlibet pœnitentem plene consolari, eumque juvare possimus, uti ex sequenti, quam in praxi observa, demonstratione patet. Vel enim ex circumstantiis cognoscis, quod putativus conjux indigens dispensatione sine incontinentiæ periculo, usque

Jum dispensatio Roma, aut ab episcopo veniat, vivere possit, et velit, vel non: si vides, quod sine dicto periculo vivere, ac interea se continere possit vel velit, dic ei, quod illico pro ipso dispensationem apud Papam vel episcopum in secreto procurare velis, ille vero interea se contineat; sic enim ille omnino contentus et valor sacramenti securus erit. Si vero cognoscis, putativum conjugem ob fragilitatem, vel alias circumstantias in evidenti incontinentiæ periculo versari, vel adesse periculum mortis ex parte unius (et consequenter injustam successionem in bonis, etc.) donec dispensatio Roma, vel ab episcopo veniat, utere prædicto privilegio, et pro foro conscientie dispensa cum illo, simulque doce, qualiter matrimonium de novo contrahere possit, et debeat juxta dicenda infra § fin. quo facto nihilominus pro majori securitate Romam, vel ad episcopum, ipso etiam ignorante pœnitente, pro dispensatione scribere poteris (valet enim dispensatio etiam ignoranti impetrata, ut cum aliis bene docet Sanchez, lib. VIII, disp. 26, n. 4, arg. c. *Si motu proprio de Præbend.* in 6, et l. *Universi C. de Precib. Imperat. offerend.*) Obtenta dein dispensatione voca, vel accede eundem conjugem, illum informa, quare pro majori securitate præter tuam jam factam, etiam Romæ dispensationem procuraris: et qualiter ipse ejusdem majoris securitatis causa matrimonium denuo revalidare possit.

552. Et ex his satis patet, ad quid serviat hactenus quæstionatum privilegium et quam necessariam fuerit, sufficienter demonstrare, illud probabilius existere, et adhuc existere: hoc enim si non esset, dictum privilegium practicari satis tuto non posset. Licet enim Gobath non obstante, quod prius docuerit in *Theologia experim.*, tract. 9, nu. 720, verosimilius, seu probabilius esse, hoc privilegium non subsistere, præfatam praxim nostram admittit ex eo; quia, inquit, in morbis desperatis satius est adhibere dubiam, quam nullam medicinam: tamen quia juxta primam propositionem ab Innocentio XI, damnatam certum sit, non licere relicta probabiliori et tutiori, sequi tantum probabilem, minus tutam (qualis juxta ipsum esse opinio de subsistentia privilegii) quando agitur de valore sacramenti, uti in præsentia res se habet, eo quod valor sacramenti, a dispensatione valida, hæc vero a subsistentia

§ XII.

DE DISPENSATIONE SUPER IMPEDIMENTO PETENDI DEBITUM CONJUGALE.

privilegii subsistat; doctrina Gobathii difficultate non caret. Dum e contra stante nostra doctrina de probabiliori privilegii subsistentia, memorata praxis pro foro interno tuta, et in se sancta, utpote ad plurima peccata præcavenda serviens, simulque cauta ac provida appareat.

553. *Privilegia regularium pro certis locis.* — Resp. V. Præter memorata privilegia regularibus in quacunque orbis parte existentibus concessa, suat adhuc alia pro certis locis concessa. Sic Carmelitæ habent privilegium dispensandi cum neophytis in regno Persarum super omnia impedimenta consanguinitatis et affinitatis, excepto primo gradu, uti ex bulla Pauli V, refert Augustinus a Virgine Maria in *Missionarii* num. 19. Bosco, de *Impedim. Matrim.*, disp. 12, sect. 13, conclus. 3, n. 11. Bonagratia capucinus summ. in *Matrimonium* a n. 288, post Bassacum, et Cypianum etiam capucinos refert, quod oraculo Gregorii XIII, concessum sit.

Patribus societatis, pro partibus duntaxat septentrionalibus, privilegium dispensandi cum iis, qui contraxerunt vel clandestine, etiam ubi concilium Trident. est receptum; vel coram non proprio parochio, vel cum impedimento criminis, ignorantes esse impedimentum; vel cum impedimento consanguinitatis, aut affinitatis in quarto gradu, aut cum impedimento compaternitatis, vel commaternitatis spiritualis.

554. *Vivæ vocis oracula ante Urbanum VIII, concessa neque in foro conscientie valent, bene vero post illum concessa.* — Verum quia vivæ vocis oracula sublata sunt per Gregorium XV, et Urbanum VIII, frustranea est allegatio illorum, cum privilegia hæc non amplius valeant, unde etiam non reperiuntur in compendio privilegiorum societatis Jesu, uti advertit Bosco, loc. cit., num. 194.

Nec dicas, vivæ vocis oracula posse adhuc practicari pro foro interno, non obstantibus revocationibus Gregorii XV, et Urbani VIII, prout multi putant. Respondetur enim, id falsum, aut certe periculosum, nec tutum in conscientia esse, exceptis illis oraculis, quæ de novo post dictos pontifices sunt confirmata, aut post illos de novo concessa, prout amplius demonstrabimus, lib. V, tit. XXXIII, de *Privileg.*

555. *Ratio ordinis.* — Examinate dispensatione super impedimentis Matrimonii, merito sequitur § de dispensatione super impedimentis petendi debitum conjugale, quæ impedimenta ante et post matrimonium contrahi possunt.

556. *Quibus modis privetur quis jure petendi debitum?* — Quæritur I. Quibus modis privetur conjux jure petendi debitum conjugale, seu contrahat impedimentum petendi debitum? Resp. I. variis ex causis privari conjugem jure petendi debitum conjugale. Veluti I. per simplex votum castitatis sive ante, sive post matrimonium, emissum; quo tamen non obstante debitum reddere potest, et tenetur juxta dicta supra tit. VI, num. 25.

557. *Assignantur varii modi.* — II. Per votum ingrediendi religionem, per quod etiam impeditur a reddendo ante consummationem: postquam autem matrimonium etsi illicite consummavit, licite petere et reddere potest debitum etiam sine dispensatione. Sanchez, lib. IX, de *Matrim.*, n. 14 et 15.; Pelliz, tract. 8, cap. III, sect. 2, n. 267., et alii. Ratio est; quia antequam vivens matrimonium consummet, potest adhuc, et vi voti tenetur ingredi religionem; consequenter si etiam reddendo illud consummat, peccat; quia inhabilem se reddit ad votum, stante matrimonio, servandum: ob quod etiam postea licite et valide petere ac reddere potest, licet illud soluto matrimonio reviviscat, prout amplius citati doctores et TT.

558. III. Quando scienter perfectam habet copulam cum sui conjugis consanguinea persona in secundo, non item in ulteriori gradu; prout amplius habetur tit. XIV, de *Consanguinitate, et Affinitate* § II, a num. 53.

Per cognationem tamen spiritualem non privatur jure petendi debitum per dicta tit. XI, de *Cognitione spirituali*, n. 30 et seq.

559. *Possunt episcopi dispensare super tali impedimento, si provenit ex voto, quod tollere possunt dispensando: quæ sint hæc vota?* — Quæritur II. An? et qualiter possint episcopi dispensare super impedimento petendi debitum conjugale? Resp. I. Possunt episcopi dispensare super impedimento pe-